USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jana Horáka a soudců Mgr. Aleše Janošce a Mgr. Lukáše Nohela v exekuční věci

oprávněné: **Chytrý nájem s. r. o.,** IČO: 29158958
sídlem Chotíkov č. p. 479, 330 17 Chotíkov
zastoupená advokátkou JUDr. Hanou Kapitánovou
sídlem Sady 5. května 296/36, 301 12 Plzeň

proti
povinnému: **Michal V.**, narozený dne xxx
bytem xxx
zastoupený advokátkou Mgr. Soňou Bernardovou
sídlem Koliště 55, 602 00 Brno

pro částku 590 342 Kč s příslušenstvím, o návrhu povinného na zastavení exekuce, k odvolání povinného proti usnesení Okresního soudu ve Vsetíně ze dne 3. 9. 2020 č. j. 31 EXE 1079/2019-107,

takto:

Usnesení okresního soudu se potvrzuje.

Odůvodnění:

1. Napadeným usnesením okresní soud zamítl návrh povinného ze dne 3. 6. 2019 na zastavení exekuce vedené podle pověření téhož soudu ze dne 16. 4. 2019 č. j. 31 EXE 1079/2019-9 soudním exekutorem JUDr. Miloslavem Zwiefelhoferem, Exekutorským úřadem Praha 3, na podkladě exekučního titulu v podobě směnečného platebního rozkazu Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 10. 2018 č. j. 49 Cm 119/2018-14. Své rozhodnutí odůvodnil okresní předně tím, že

Shodu s prvopisem potvrzuje Naděžda Fonioková

exekuce je vedena na základě formálně i materiálně vykonatelného exekučního titulu, proti němuž povinný v průběhu nalézacího řízení nijak nebrojil a naopak zůstal zcela pasivní. Exekučnímu soudu přitom i v souladu s označenou judikaturou až na zcela výjimečné případy zásadně nepřísluší zkoumat věcnou správnost exekučního titulu, jímž je rozhodnutí jiného soudu, když exekuční řízení není řízením přezkumným. „Exekuční řízení" může pak dle specifikované judikatury Ústavního soudu být případně zastaveno pouze pro vady skutečně zásadní, avšak nyní řešená věc mezi takové výjimečné případy nepatří. Námitka o nemravnosti postupu spočívajícím ve vnucování zajištění blankosměnkou spotřebiteli formulářovou smlouvou měla být především uvedena v nalézacím řízení a zároveň zákon č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru a v jeho ust. § 18 odst. 1 formulovaný zákaz použití směnky se v daném případě nepoužije, protože částka poskytnutá oprávněnou povinnému dle smlouvy o půjčce byla poskytnuta bez úroku či úplaty. V pouhé skutečnosti, že exekuční titul byl vydán na základě směnky vystavené povinným a že povinný ve vztahu ze smlouvy o půjčce vystupoval jako spotřebitel, pak nelze spatřovat natolik zásadní vadu, aby tato mohla vést k zastavení exekuce dle ust. § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř. Právní úprava předpokládá, že své ochrany se spotřebitel bude domáhat zejména v nalézacím řízení, zatímco v exekučním řízení jsou možnosti jeho ochrany zúženy na zcela mimořádné případy zásadních vad exekučních titulů, o kterýžto případ se ale v dané věci nejedná. Ve vztahu k upozornění povinného, dle něhož oprávněné nevzniklo dle smlouvy o půjčce žádné právo na plnění, které by mohl vyplnit jako směnečnou sumu, protože se jedná o konsenzuální kontrakt, avšak nelze určit, že by bylo v souladu se smlouvou o půjčce skutečně plněno, okresní soud poukázal na skutečnost, že oprávněná částku 170 000 Kč v souladu se smlouvou o půjčce převodem na účet společnosti Ekonomické stavby s.r.o. zaslala a že tak jednání mezi povinným, oprávněnou a společností Ekonomické stavby s.r.o. nebylo disimulované. I tato námitka, jakož i námitka, dle níž celá konstrukce smluv uzavřeným mezi povinným, oprávněnou a společností Ekonomické stavby s.r.o. zakládá výraznou nerovnováhu práv a povinností stran v neprospěch povinného jako spotřebitele, navíc měla být uplatněna v průběhu nalézacího řízení a nezakládá důvod pro mimořádný postup dle ust. § 268 odst. 1 písm. h) o.s.ř. Shodný závěr okresní soud učinil rovněž u námitek povinného, dle nichž povinný jednak nemá jiné (a to ani již vymáhané) pohledávky po splatnosti a jednak byl jednáním společnosti Ekonomické stavby s.r.o. společně s oprávněnou uveden v omyl, přičemž tyto námitky okresní soud zároveň vyhodnotil při rozhodování o zastavení exekuce v rámci exekučního řízení jako právně nevýznamné. Ve vztahu mezi povinným a oprávněnou přitom nebylo zřejmé, v čem konkrétně by měl omyl povinného spočívat. Do své nynější situace se povinný dostal právě (a jen) proto, že dlouhodobě porušoval svůj závazek vrátit oprávněnému částku 170 000 Kč převzatý smlouvou o půjčce. Konečně rovněž u poukazu povinného na nutnost zkoumání neústavnosti zneužití práva uplatněním nezákonné (neústavní), byť adjudikované pohledávky bez ohledu na její hmotněprávní základ okresní soud neshledal, že by exekuční titul trpěl natolik zásadními vadami, že by na jeho základě vedená exekuce vedla ke zjevné nespravedlnosti či že by byla v rozporu s principy právního státu.

2. Včasným odvoláním napadl toto usnesení povinný (dále též jen odvolatel). Nesouhlasil se závěrem okresního soudu o neexistenci důvodů pro aplikaci závěrů přijatých v nálezu Ústavního soudu ze dne 1. 4. 2019 sp. zn. II. ÚS 3194/18, když tyto závěry se nevztahují pouze na vymáhání nepřiměřeně vysokých úroků, ale jsou obecného charakteru a stojí na obecné premise, že nejen sjednání určité povinnosti, nýbrž i její uplatnění u orgánu veřejné moci, a to i v exekučním řízení může být výkonem práva v rozporu s dobrými mravy či i se základními zásadami právního státu. Tak tomu je obecně v jakékoli situaci, v níž by vymožení určité povinnosti bylo poskytnutím soudní ochrany zjevné nespravedlnosti. Závěry přijaté v uvedeném rozhodnutí musí být tedy aplikovatelné nejen u nepřiměřené výše požadovaného plnění, ale tím

spíše i v situaci, nebylo-li ze strany oprávněné poskytnuto žádné protiplnění a celý vztah byl koncipován výrazně nevyváženě v neprospěch povinného, jako spotřebitele, a jeho účelem bylo pouze vytvořit za povinným pohledávku takového charakteru, jíž se povinný jako spotřebitel a právní laik nebude schopen ubránit. V dané věci se tak nejednalo o nepřiměřenost požadovaného plnění, nýbrž o protiprávnost pohledávky jako disimulovaného právního jednání přímo směřujícího k poškození „věřitele“ a zbavení jej možnosti obrany. Ve vztahu k tvrzení povinného o protiprávnosti požadované pohledávky nelze uzavřít, že tyto argumenty měl povinný vznášet v nalézacím řízení. Odkaz na judikaturu týkající se nepřípustnosti přezkumu exekučního titulu je z velké části nepřípadný, neboť Ústavní soud z tohoto pravidla jasně formuloval výjimky, do kterých patří i dané řízení. Ve své, povinným označené praxi Ústavní soud zcela jasně uzavřel, že pouhá pasivita povinného v nalézacím řízení, a to i hrubě nedbalá, není důvodem k tomu, aby exekuční soud odepřel přezkum ústavnosti exekučního řízení v případech naplňujících kritéria formulovaná Ústavním soudem. V tomto směru povinný opětovně citoval nález Ústavního soudu ze dne 1. 4. 2019 sp. zn. II. ÚS 3194/18. Ke konkrétním důvodům konstituujícím zjevnou nespravedlnost vedeného řízení povinný poukazoval nejprve na to, že na něj byl vyvíjen časový nátlak k podpisu smluv a neměl tak možnost se s těmito seznámit, a zejména pak na to, že před podpisem smlouvy o půjčce nebyl ze strany oprávněné jakkoli zjišťován majetkový stav povinného, přestože dle původní dohody účastníků měla být půjčená částka zpětně uhrazena z hypotečního úvěru, který oprávněná povinnému zprostředkuje. Oprávněná si však podklady ke zprostředkování hypotečního úvěru vyžádala až poté, co povinnému nechala podepsat smlouvu o půjčce, dvě zajišťovací směnky a částku půjčky převedla na svou sesterskou společnost, jako úhradu zálohy na provedení stavby, která byla opět vázána na poskytnutí hypotečního úvěru povinnému. Zároveň nebylo zjištěno ani prokázáno, že by již byly provedeny jakékoli práce či že by vůbec existovala jakákoli nutnost provedení prací před poskytnutím podkladů povinným pro zprostředkování hypotečního úvěru a před zprostředkováním tohoto úvěru. Smluvní konstrukce vytvořená oprávněnou tak nezavazovala oprávněnou a její sesterskou společnost vůbec k ničemu, zatímco povinnému vytvořila směnkami zajištěnou a smluvními pokutami utvrzenou povinnost zaplatit oprávněné částku bez jakéhokoli protiplnění, a to ještě dříve, než se vůbec mohl pokusit posoudit, zda je reálné, že dojde k realizaci budoucího díla, jako důvodu, pro nějž povinný do daného smluvního vztahu vstupoval. Závěry povinným poukazovaného nálezu Ústavního soudu týkající se úroku z prodlení je třeba tím spíše přijmout u sjednaného plnění zcela postrádajícího ekonomickou kauzu a majícího účel pouze ve získání majetku dlužníka. Legitimní důvod či legitimní zájem oprávněné pro vyplacení peněžní částky sesterské společnosti oprávněné jménem a na účet dlužníka, aniž by tomu odpovídalo jakékoli protiplnění ze strany oprávněné či její sesterské společnosti, totiž najít nelze. Oprávněná tak v daném řízení nemá žádný legitimní nárok, neboť jí poskytnutá půjčka poukázaná vlastní sesterské společnosti měla za cíl sanovat náklady, které zároveň oprávněná se svou sesterskou společností povinnému vytvořily. Závěry přijaté v okresním soudem poukazovaném rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 9. 2019 sp. zn. 33 Cdo 2279/2018 nevylučují odlišné právní posouzení, v rámci něhož lze uzavřít, že směnkou zajištěný právní vztah je spotřebitelským úvěrem ve smyslu zákona č. 145/2010 Sb., o spotřebitelském úvěru z důvodu, že samotná bezúročná půjčka postrádá v dané věci jakýkoli ekonomický smysl, když poskytování bezúročných půjček nelze považovat za činnost naplňující smysl a účel podnikání, nadto v situaci, kdy půjčka byla ze strany oprávněné poskytnuta, aniž by byly oprávněnou jakkoli ověřovány předpoklady jejího řádného splacení, přičemž splatnost půjčky činila pouze dva měsíce. Jelikož oprávněná v době uzavření fakticky povinnému vnucené smlouvy o půjčce neměla žádné doklady o majetkové situaci povinného, nemohla předpokládat, že povinný bude schopen půjčku uhradit, a to navíc při dvouměsíční splatnosti, a stejně tak proto nemohla zhodnotit, zda lze očekávat

splnění podmínek na straně povinného pro poskytnutí hypotečního úvěru a zda tak dojde nejen k vrácení půjčky, ale především k samotné realizaci díla, jehož cenu měla půjčka částečně kompenzovat. V dalším povinný znovu poukázal na to, že „model podnikání“ oprávněné, respektive jejího vlastníka a statutárního orgánu v osobě Davida M., byl předmětem přezkumu jak Nejvyššího soudu ČR, tak Ústavního soudu a v rámci toho pak citoval závěry přijaté jednak v rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 9. 2019 sp. zn. 29 Cdo 688/2012 a jednak v nálezu Ústavního soudu ze dne 13. 11. 2012 sp. zn. I. ÚS 563/11, týkající se rovněž „dvoudomé“ subjektivity dvou právnických osob střetávající se ve fyzické osobě, např. jednatele obou těchto právnických osob. K tomu pak dále namítl, že v projednávané věci je tak třeba v souladu se závěry prezentované v uvedených rozhodnutích posuzovat nikoli pouze směnku či směnečnou smlouvu, nýbrž celý proces kontraktace a komplex uzavřených smluv z hlediska jejich přiměřenosti ve světle ochrany spotřebitele. V tomto kontextu je přitom zřejmé, že fakticky nulová práva spotřebitele proti nepodmíněnému, utvrzenému a zajištěnému právu dodavatele na peněžní plnění nemůže jako přiměřené obstát. Důsledkem tohoto nepoměru je dle rozhodovací praxe Ústavního soudu představované jeho usnesením ze dne 9. 2. 2011 sp. zn. Pl. ÚS 1/10 právě absolutní neplatnost celého komplexu spotřebitelských smluv, které tento nepoměr zakládají a v nichž má svou kauzu také vymáhaná pohledávka. Na závěr povinný namítl, že porušení zákonných ustanovení k ochraně spotřebitele může spotřebitel (povinný) namítat kdykoli a dokonce, i když žádnou námitku neučiní, je třeba souladnost právního jednání se zákonnými korektivy zkoumat z úřední povinnosti, přičemž jiný výklad právní úpravy by bylo nutno považovat za ústavně nekonformní. Povinný se proto domáhal změny napadeného usnesení okresního soudu tak, aby exekuce byla zastavena.

3. Oprávněná navrhovala potvrzení napadeného usnesení jako věcně správného, když odvolání povinného považovala za zcela nedůvodné a naopak s napadeným rozhodnutím okresního soudu se plně ztotožnila.

4. Krajský soud přezkoumal napadené usnesení, jakož i řízení jeho vydání předcházející, přičemž dospěl k závěru, že odvolání povinného nelze shledat důvodným.

5. Okresní soud rozhodl zcela správně, pokud návrh povinného ze dne 3. 6. 2019 na zastavení exekuce, ve znění jeho dalších doplnění ze dne 24. 9. 2019 a ze dne 18. 8. 2020 jako nedůvodný zamítl.

6. Skutková zjištění okresního soudu tak, jak byla popsána v napadeném usnesení, plně odpovídají obsahu spisu, přičemž zároveň nebyla žádným z účastníků ani v průběhu odvolacího řízení nijak zpochybněna, a krajský soud proto tato skutková zjištění považuje za zcela správná, jako taková je plně přejímá a pro zjednodušení v uvedeném směru na napadené rozhodnutí v celém rozsahu odkazuje.

7. Rovněž po právní stránce okresní soud projednávanou věc posoudil naprosto správně. Takto správně předně uzavřel, že exekuce je vedena na podkladě formálně i materiálně vykonatelného exekučního titulu, jímž v projednávané věci je povinným věcně zpochybňovaný směnečný platební rozkaz Krajského soudu v Plzni ze dne 26. 10. 2018 č. j. 49 Cm 119/2018-14, přičemž ve vztahu k tomuto exekučnímu titulu okresní soud i při zohlednění povinným poukazované judikatury Ústavního soudu i Nejvyššího soudu ČR rovněž zcela správně neshledal, že by tento trpěl natolik zásadními vadami, že by na jeho základě vedená exekuce vedla ke zjevné nespravedlnosti anebo by byla v rozporu s principy právního státu.

8. Ve vztahu k uvedenému podkladovému rozhodnutí (exekučnímu titulu) také již okresní soud správně v napadeném usnesení konstatoval, že v rámci samotného exekučního řízení již obecně není možno tento exekuční titul nijak z pohledu věcné správnosti ze strany exekučního soudu přezkoumávat či dokonce měnit nebo rušit. Exekuční soud je totiž ve vztahu k existenci a výši vymáhané pohledávky za povinným takovým pravomocným a vykonatelným exekučním titulem obecně vskutku vázán, když exekuční řízení je z povahy věci určeno pouze pro faktický výkon takového pravomocného a vykonatelného soudního rozhodnutí, které až doposud nebylo nijak zrušeno, a nikoli pro autoritativní nalézání práva (k tomu srov. např. již okresním soudem poukazované usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 25. 10. 2002 sp. zn. 20 Cdo 554/2002, anebo dále rovněž usnesení téhož soudu ze dne 14. 4. 1999 sp. zn. 21 Cdo 2020/1998 či např. také nálezy Ústavního soudu ze dne 17. 1. 2012 sp. zn. I. ÚS 871/11 a ze dne 3. 4. 2012 sp. zn. IV. ÚS 2735/11). Stejně tak exekuční řízení neslouží a ani nemůže sloužit k nápravě případných (procesních) vad, k nimž mohlo dojít v řízení nalézacím, a tyto vady se skutečně do exekučního řízení nijak nepřenášejí.

9. Ke všem povinným poukazovaným (v nyní projednávaném odvoláním opakovaným) a již v napadeném usnesení (i výše) podrobně popsaným skutečnostem týkajícím se jak samotného procesu uzavření, tak i obsahu jednak smlouvy o půjčce s oprávněnou a jednak smlouvy o budoucí smlouvě o dílo č. 578/15, smlouvy o dílo na projektovou dokumentaci a smlouvy příkazní uzavřené mezi povinným a společností Ekonomické stavby s.r.o., mohlo být vskutku účinně přihlédnuto a povinný, jako plně procesně způsobilý účastník řízení, je formou tzv. kauzálních námitek mohl a měl účinně namítat již v rámci řízení nalézacího, tj. v rámci směnečného řízení, v němž byl vydán výše označený exekuční titul a v němž tak byla povinnému povinnost k zaplacení nyní vymáhaného plnění uložena. V této souvislosti nelze primárně přehlédnout, že povinný ani sám přitom nijak spolehlivě a přesvědčivě v nyní vedeném exekučním řízení nevysvětlil, z jakého konkrétního objektivního důvodu takto nepostupoval a popsané kauzální námitky v nalézacím směnečném řízení sám neuplatnil, nýbrž dle obsahu své účastnické výpovědi pouze bez přiměřených důvodů spoléhal na to, že tyto námitky i za něj v uvedeném nalézacím řízení uplatňuje jeho bývalá přítelkyně. Ani povinný tedy v uvedeném směru nijak zároveň netvrdil, že by mu v uplatnění těchto kauzálních námitek již v průběhu nalézacího směnečného řízení cokoli objektivně bránilo. Neuplatnění kauzálních námitek ze strany povinného již v nalézacím řízení jde proto výlučně k tíži samotného povinného.

10. V dané věci nelze současně dle mínění krajského soudu dále opomenout, že nalézací řízení bylo řízením směnečným. V této souvislosti je nutno připomenout, že u právního vztahu založeného směnkou, jde obecně o vztah abstraktní, tzn. nekauzální, přičemž tzv. kauzální námitky týkající se vztahu účastníků lze v rámci směnečného řízení účinně uplatňovat pouze tehdy, umožňuje-li to zákon, konkrétně pak zejména samotná povaha směnky (tj. u směnky zajišťovací) a dále mimosměnečná smluvní ujednání účastníků právního vztahu ze směnky (tzn. směnečná smlouva), popřípadě vědomé jednání majitele směnky na škodu dlužníka při indosaci směnky. Pravomoc samotného posouzení přípustnosti kauzálních námitek je pak právě a jen na soudu, který vede nalézací směnečné řízení. V projednávané věci to byl však sám povinný, který svou nečinností v nalézacím směnečném řízení způsobil, že ani k uplatnění ani k posouzení přípustnosti a dále důvodnosti jeho kauzálních námitek proti pohledávce ze směnky v nalézacím řízení vůbec nedošlo. Nejvyšší soud ČR přitom např. již ve svých rozhodnutích ze dne 19. 2. 2013 sp. zn. 20 Cdo 1394/2012 či ze dne 19. 11. 2019 sp. zn. 20 Cdo 3406/2019 anebo ze dne 29. 7. 2020 sp. zn. 20 Cdo 467/2020 formuloval mimo jiné závěr, dle něhož možnost uplatnění kauzálních námitek až ve vykonávacím (exekučním) řízení je zcela výjimečná, a to například v situaci, když skrze

směnku a její uplatnění v nalézacím řízení došlo ke spáchání trestného činu nebo k realizaci výtěžku z předchozí trestné činnosti (ve formě vydírání či využitím fyzického násilí k podpisu směnky). O takový, respektive ani obdobný, případ se však ani při zohlednění všech tvrzení uplatněných povinným v průběhu řízení o jeho návrhu na zastavení exekuce v nyní projednávané věci zjevně nejedná.

11. Naopak ve shodě se závěry přijatými v usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 2. 12. 2020 sp. zn. 20 Cdo 3478/2020 důvod pro zastavení exekuce nelze shledat, jestliže vlivem okolností na straně povinného nebyly jeho námitky proti exekučnímu titulu (v podobě směnečného platebního rozkazu) věcně posouzeny již v nalézacím řízení. Za takové situace je třeba respektovat rozdíly mezi nalézacím a vykonávacím řízením s tím, že prostor pro zastavení exekuce podle ustanovení § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. se vytváří jen tehdy, když „nespravedlnost" plnění přisouzeného exekučního titulu je již s ohledem na zcela základní okolnosti případu (k přezkumu všech okolností případu není exekuční soud povolán) natolik zjevná, že je nezbytné zasáhnout z pozic argumentačně mimořádně silných, tj. měl-li by být vykonán exekuční titul, který je svým obsahem v kolizi se základními principy demokratického právního řádu (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 23. ledna 2018, sp. zn. 20 Cdo 4022/2017, ze dne 12. listopadu 2019, sp. zn. 20 Cdo 3459/2019, nebo bod 16. nálezu Ústavního soudu ze dne 10. ledna 2018, sp. zn. II. ÚS 502/17).

12. V naposled popsané souvislosti považuje krajský soud za nutné pro úplnost dále upozornit též na skutečnost, že také odvolací námitky povinného týkající se „modelu podnikání" oprávněné a jejího současného vlastníka a statutárního orgánu byly i v povinným poukazovaných jiných soudních věcech předmětem přezkumu nikoli v řízení exekučním, nýbrž již v rámci řízení nalézacích.

13. Konečně naprosto správné jsou též právní závěry okresního soudu, podle nichž projednávaná věc nepatří mezi ty výjimečné případy, ve kterých došlo k tak zásadním vadám exekučního titulu, že by pro takové skutečně zásadní vady bylo namístě exekuci zastavit, jako tomu bylo např. v povinným poukazované věci posuzované v nálezu Ústavního soudu ze dne 1. 4. 2019 sp. zn. II. ÚS 3194/18 anebo i ve věci rozhodnuté nálezem Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2016 sp. zn. II. ÚS 2230/16.

14. Ve svém nálezu ze dne 1. 4. 2019 sp. zn. II. ÚS 3194/18 Ústavní soud formuloval závěr, podle něhož z ustálené judikatury Ústavního soudu plyne, že v exekučním řízení obecným soudům přísluší se zabývat (nutno však zdůraznit, že výlučně) zásadními vadami (samotného) exekučního titulu, a to i exekučního titulu v podobě rozhodnutí soudu, a že jsou tyto soudy povinny výkon rozhodnutí zastavit podle § 268 odst. 1 písm. h) o. s. ř. také v případech, v nichž by výkon rozhodnutí vedl ke zjevné nespravedlnosti, nebo byl dokonce v rozporu s principy právního státu.

15. Tento svůj závěr přitom Ústavní soud ve vztahu k exekučním titulům představovaným soudními rozhodnutími opřel o svá předchozí rozhodnutí v podobě nejprve nálezu ze dne 17. 12. 2015 sp. zn. IV. ÚS 3216/14 týkajícího se zneužití práva na soudní ochranu formou šikanózního exekučního návrhu, dále rovněž v podobě nálezů ze dne 1. 11. 2016 sp. zn. II. ÚS 2230/16, ze dne 18. 4. 2017 sp. zn. II. ÚS 2357/16 a ze dne 20. 6. 2017 sp. zn. I. ÚS 2456/16 zabývajících se zcela zjevnou nespravedlností prováděného výkonu rozhodnutí, respektive exekuce, jimž dochází k popření základních principů právního státu konkrétně v případě, kdy těžce zdravotně postižené

fyzické osobě s ohledem na toto postižení obecně vůbec nemohl (podle práva) vymáhaný dluh vzniknout, neboť tato osoba vůbec nemohla porušit žádnou svou právní povinnost tak, jak z toho byla viněna v nalézacím řízení, a konečně též v podobě nálezu pléna Ústavního soudu ze dne 8. 8. 2017 sp. zn. Pl. ÚS 9/15, v němž se tento soud zabýval možností uplatnit námitky vůči nalézacímu řízení a jeho výsledku v případě protiústavnosti exekučního titulu a (původní) právní úpravy, na jejímž podkladě byl takový exekuční titul vydán a podle níž byl poplatníkem poplatku za provoz systému shromažďování odpadů i nezletilý bez ohledu na to, zda měl (či mohl si opatřit) prostředky k úhradě tohoto poplatku a zda měl možnost ovlivnit uložení platební povinnosti či se jí alespoň zprostit. V samotném nálezu ze dne 1. 4. 2009 sp. zn. II. ÚS 3194/18 pak Ústavní soud dovodil, že soudní rozhodnutí přiznávající právo na zaplacení úroků z prodlení v protiústavní výši, konkrétně pak ve výši 0,5 % denně, tj. 182,5 % ročně, přiznává plnění, které je z hlediska ústavněprávního zakázané, a přiznání práva na takové plnění, které Ústavní pořádek zakazuje, je zásadní vadou exekučního titulu a z toho důvodu by proto výkonem rozhodnutí došlo ke zjevné nespravedlnosti. Jako druhý důvod, kvůli němuž by výkon rozhodnutí vedl ke zjevné nespravedlnosti, dále Ústavní soud shledal skutečnost, že nejen sjednání, ale i uplatnění práva na úroky z prodlení v neústavní výši v exekučním řízení, představuje zneužití práva. V takových případech je proto dle závěru Ústavního soudu třeba, aby obecné soudy poskytly povinnému a jeho majetku soudní ochranu (čl. 11 a čl. 36 odst. 1 Listiny) tak, že výkon rozhodnutí či exekuci, to však pouze v části týkající se plnění, které je v rozporu s Ústavním pořádkem, zastaví podle § 268 odst. 1 písm. h) ve spojení s § 268 odst. 4 o. s. ř. tak, aby byla zajištěna spravedlivá rovnováha při ochraně majetkové sféry dlužníka i věřitele.

16. Z výše uvedeného tak zcela jednoznačně vyplývá v prvé řadě to, že i Ústavní soud koncipuje možnost uplatnění námitek týkajících se vad nalézacího řízení a v něm vydaného soudního rozhodnutí (jako jeho výsledku) v rámci řízení o výkon rozhodnutí či v řízení exekučním vždy pouze jako možnost zcela výjimečnou (k tomu srov. např. i odstavec 50. nálezu Ústavního soudu ze dne 1. 4. 2019 sp. zn. II. ÚS 3194/18), a to pouze tehdy mělo-li by v důsledku provedení výkonu rozhodnutí či exekuce na podkladě takto vadně vydaného podkladového rozhodnutí dojít k porušení základních principů právního státu, zejména pak ústavně zaručených práv, a právě proto by provedení výkonu takového rozhodnutí či exekuce představovalo zcela zjevnou nespravedlnost.

17. V nyní projednávané věci však opakovaně uplatňovaná argumentace povinného nijak neumožňuje učinit závěr o vadnosti nalézacího řízení a v rámci něj vydaného, shora označeného exekučního titulu z důvodu, že vydáním tohoto exekučního titulu mělo dojít k porušení základních principů právního státu či k porušení nějakých konkrétních ústavně zaručených práv povinného.

18. Argumentace povinného se týkala zjevné nespravedlnosti výkonu shora označeného exekučního titulu v podobě soudního rozhodnutí z důvodu, že oprávněná se svou „sesterskou“ společností Ekonomické stavby s.r.o. (které byly propojeny osobou majitele a jednatele) za povinných namítaných okolností uzavřely s povinným komplex absolutně neplatných smluv, jež vytvořily povinném nyní exekučně vymáhanou povinnost platit zajištěnou dvěma směnkami a utvrzenou smluvními pokutami v situaci, kdy oprávněná a její sesterská společnost žádné protiplnění neposkytovala, nezavázala se poskytnout a ani nemohla důvodně předpokládat, že poskytovat v budoucnu bude, a proto účelem jednání oprávněné a její „sesterské“ společnosti nemohl být postup k realizaci díla, nýbrž pouze vytvoření pohledávky, jejíž pomocí by se domohla majetku povinného.

19. Takto povinným formulované důvody tzv. zjevné nespravedlnosti však na prvém místě zcela opomíjejí již okresním soudem v napadeném usnesení zdůrazněnou skutečnost, že k poskytnutí finančních prostředků povinnému ze strany oprávněné dle jimi uzavřené smlouvy o půjčce fakticky došlo, když částka odpovídající sjednané půjčce ve výši 170 000 Kč byla oprávněnou v souladu se smlouvou o půjčce převedena na účet společnosti Ekonomické stavby s.r.o., pročež tak nemohlo jít o povinným namítané disimulované jednání. Společnost Ekonomické stavby s.r.o. se pak ve smlouvě o budoucí smlouvě o dílo č. 578/15, smlouvě o dílo na projektovou dokumentaci a smlouvě příkazní přímo zavázala nejen uzavřít budoucí smlouvu o dílo, ale i provést pro povinného konkrétně sjednanou činnost, jako protiplnění vůči úhradě ceny díla, kterážto cena měla být zčásti uhrazena zálohou krytou z bezúročné půjčky poskytnuté oprávněnou. Námitky povinného o tom, že oprávněná a její „sesterská" společnost Ekonomické stavby s.r.o. povinnému žádné plnění neposkytovaly a ani se nezavázaly poskytnout, jsou tak zcela v rozporu se správnými skutkovými zjištěními učiněnými už okresním soudem v napadeném usnesení. Z toho tedy dále plyne, že odvolací námitku povinného, podle níž účelem jednání oprávněné a její uvedené „sesterské" společnosti nemohl být postup k realizaci díla, ale pouze vytvoření vymáhané pohledávky, lze v nynější fázi exekučního řízení bez dalšího považovat pouze za nijak neprokázanou spekulaci. Sám povinný přitom ve svém návrhu na zastavení exekuce, dále v rámci své účastnické výpovědi, jakož i v nyní projednávaném odvolání naopak připustil, že nejméně jedním z hlavních důvodů toho, že nedošlo k naplnění obsahu právního vztahu sjednaného ve smlouvách mezi ním a společností Ekonomické stavby s.r.o. byla skutečnost, že povinnému nebyl ze strany třetího subjektu (odlišného od účastníků zmíněných smluv) poskytnut hypoteční úvěr na financování dohodnutého díla – stavby, a to výlučně z důvodů finančních poměrů samotného povinného. Jen stěží lze přitom přisvědčit námitkám povinného, že dle jeho subjektivního přesvědčení bylo povinností právě oprávněné vyžádat si podklady ke zprostředkování hypotečního úvěru povinnému před podpisem smlouvy o půjčce. Taková povinnost totiž ani pro společnost Ekonomické stavby s.r.o. a tím méně pak pro oprávněnou ze smluv uzavřených jimi s povinným nijak nevyplývala a dle mínění krajského soudu neexistuje ani žádný jiný rozumný objektivní důvod pro vznik této povinnosti na straně oprávněné, když oprávněná sama se ve vztahu k povinnému v jimi uzavřené smlouvě o půjčce ani ke zprostředkování hypotečního úvěru povinnému, tím méně pak k poskytnutí takového úvěru nijak nezavázala. Bylo tedy naopak v prvé řadě na povinném, aby při svém deklarovaném záměru na zhotovení a uvažovaném způsobu financování jím požadované stavby primárně sám vyhodnotil své majetkové a finanční možnosti, popřípadě si nechal tyto možnosti a schopnosti odborně posoudit jiným subjektem, a to ještě před svým vstupem do právních vztahu s oprávněnou a společností Ekonomické stavby s.r.o.

20. V neposlední řadě považuje za nutné krajský soud dále uvést, že v souladu s výše již citovanou judikaturou představovanou zejména rozhodnutím Nejvyššího soudu ČR ze dne 2. 12. 2020 sp. zn. 20 Cdo 3478/2020 nelze v nyní projednávané exekuční věci učinit závěr o zjevné nespravedlnosti výkonu shora označeného exekučního titulu rovněž s ohledem na skutečnost, že nespravedlnost plnění přisouzeného exekučního titulu musí být v exekučním řízení přímo zjevná už s ohledem na zcela základní okolnosti případu, neboť k přezkumu všech okolností případu není exekuční soud povolán. Pouze u takto již ze základních okolností případu zjevné nespravedlnosti je totiž dle uvedené judikatury nezbytné zasáhnout, a to jen z pozic argumentačně mimořádně silných, tj. měl-li by být vykonán exekuční titul, který je svým obsahem v kolizi se základními principy demokratického právního řádu. V tomto směru nelze pak v nyní vedeném exekučním řízení pominout, že předmětem dané exekuce je pouze samotná pohledávka vzniklá ze směnky a nikoli již nárok vzniklý ze smlouvy o půjčce uzavřené mezi povinným

a oprávněnou, tím méně pak jakýkoli nárok ze smlouvy uzavřené mezi povinným a společností Ekonomické stavby s.r.o. Povinný však jím tvrzenou „zjevnou nespravedlnost“ výkonu exekučního titulu spatřoval nikoli v základních okolnostech týkajících se samotného směnečného vztahu mezi ním a oprávněnou, nýbrž až v okolnostech týkajících se celého komplexu vztahů nejen mezi účastníky daného řízení, ale i vztahů mezi povinným a společností Ekonomické stavby s.r.o. (jako třetím subjektem) upravených jimi uzavřenými „spotřebitelskými smlouvami“, jakož i samotného vzniku všech těchto vztahů a smluv. Naproti tomu ale povinný ponechává zcela bez povšimnutí, že v základním (směnečném) právním vztahu mezi povinným a oprávněnou přitom prokazatelně došlo nejen k podpisu směnky, na jejímž základě byl vydán shora označený exekuční titul, ale i k poskytnutí půjčky ve výši 170 000 Kč ze strany oprávněné povinnému, kterážto půjčka měla být předmětnou směnkou i dle tvrzení povinného zajištěna. Za těchto okolností v daném exekučním řízení, jehož účastníky jsou pouze oprávněná a povinný, jako subjekty právního vztahu z předmětné směnky, pak již dle mínění krajského soudu nemůže být dán prostor k přezkoumávání dalších navazujících, povinným tvrzených okolností týkajících se nikoli samotného (směnečného) právního vztahu účastníků řízení, nýbrž i dalších vztahů založených spotřebitelskými smlouvami uzavřenými mezi povinným a oprávněnou, respektive s ní personálně propojenou společností Ekonomické stavby, s.r.o., a to ani přes toto povinným opakovaně namítané personální propojení oprávněné a společnosti Ekonomické stavby s.r.o. a přes jím popsané okolnosti týkající se procesu uzavření uvedených smluv.

21. S přihlédnutím ke všem výše popsaným skutečnostem tak v nyní projednávané věci vskutku nelze nijak uzavřít, že exekučním titulem bylo povinnému uloženo plnit závazek, který mu nemohl vzniknout, který vznikl trestným činem anebo který je zcela zjevně nespravedlivý či v rozporu s principy právního státu, popřípadě představuje zneužití práva.

22. Jiné důvody pro zastavení exekuce, než shora popsané nedůvodné námitky týkající se zjevné nespravedlnosti výkonu předmětného exekučního titulu a právně irelevantní okolnosti zpochybňující věcnou správnost exekučního titulu povinný v rámci svého návrhu na zastavení exekuce ze dne 3. 6. 2019 ani v doplněních tohoto návrhu a stejně tak ani v rámci svého odvolání proti napadenému usnesení ani netvrdil.

23. Jelikož povinný takto při zohlednění všech výše uvedených závěrů v rámci svého návrhu na zastavení exekuce ze dne 3. 6. 2019, respektive ani v rámci podaného odvolání, dostatečně netvrdil a neprokázal existenci jakéhokoli způsobilého důvodu pro zastavení exekuce ve smyslu ust. § 268 o.s.ř. ve spojení s ust. § 52 odst. 1 ex. řádu a skutečnosti, které by zakládaly jakýkoli zákonný důvod pro zastavení vedené exekuce, nezjistil z dosavadního obsahu spisu ani krajský soud, je rozhodnutí okresního soudu o zamítnutí návrhu povinného na zastavení exekuce věcně správné.

24. Veden těmito důvody krajský soud usnesení okresního soudu dle ustanovení § 219 o.s.ř. ve spojení s ust. § 52 odst. 1 ex. řádu jako věcně správné potvrdil.

25. O případných nákladech odvolacího řízení bude rozhodnuto soudním exekutorem v dalším průběhu exekučního řízení (srov. ust. § 88 odst. 1 ex. řádu).

Shodu s prvopisem potvrzuje Naděžda Fonioková

Poučení:

Proti tomuto usnesení lze podat dovolání ve lhůtě dvou měsíců od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu soudu ČR, prostřednictvím soudu, který rozhodoval v prvním stupni, a to pouze z důvodu, že rozhodnutí odvolacího soudu spočívá na nesprávném právním posouzení věci ve smyslu ust. § 237 občanského soudního řádu.

Ostrava 29. listopadu 2021

JUDr. Jan Horák v. r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Naděžda Fonioková